

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських (практичних) занять з дисципліни “Історія держави і права зарубіжних країн” для студентів спеціальності 081 “Право” денної форми навчання

2017

Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять з дисципліни “Історія держави і права зарубіжних країн” для студентів спеціальності 081 “Право” денної форми навчання /Укл.: В.В. Денисенко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 37 с.

Укладач: В.В.Денисенко, доцент, к.і.н.

Рецензент: Р.М.Максакова, д.ю.н., професор,
зав. кафедри конституційного, адміністративного
та трудового права ЗНТУ

Відповідальний
за випуск: В.В.Денисенко, доцент, к.і.н.

Затверджено
на засіданні кафедри конституційного,
адміністративного та трудового права
Протокол № 4 від 23 жовтня 2017 р.

Рекомендовано до публікації
НМК Юридичного факультету
Протокол №2 від 25 жовтня 2017 р.

ЗМІСТ

1 Тематичний план.....	4
2 Пояснювальна записка.....	4
3 Зміст аудиторної та самостійної роботи студентів.....	6
4 Список літератури для всіх тем навчальної дисципліни.....	35

1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назва розділів і теми навчальної дисципліни	всього	лекції	семінари	Самост. робота
Змістовий модуль 1. Держава і право періоду станового суспільства					
1	Вступ. Держава і право країн Стародавнього Сходу)	20	4	4	12
2	Держава і право країн Античного Світу	20	2	6	12
3	Арабський халіфат. Мусульманське право	14	2	2	10
4	Держава і право Середньовіччя	32	4	10	18
5	Абсолютна монархія в державах Європи	12	4	-	8
Змістовий модуль 2. Держава і право нового і новітнього часу					
6	Буржуазні революції XVII-XVIII ст.	22	4	6	12
7	Розвиток буржуазної держави і права Європи XIX ст.	12	2	2	8
8	Розвиток держави і права країн Європи і Америки в період між світовими війнами	18	4	4	10
9	Державно-правовий розвиток країн світу після II світової війни	18	-	6	12
10	Євроінтеграція. Створення і розвиток Європейського Союзу	12	2	2	8
ВСЬОГО ГОДИН ЗА РІК		180	28	42	110

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави і права зарубіжних країн викладається студентам і слухачам спеціальності Правознавство I року навчання. Історія держави і права зарубіжних країн як юридична дисципліна має власний предмет і метод правового регулювання. Предметом є історія становлення, історичні форми та закономірності розвитку суспільного ладу, системи органів державної влади, джерел та основних галузей права країн Європи, Азії, Америки з давнини та по сьогодення.

Мета вивчення дисципліни: ознайомити студентів із загальними закономірностями виникнення держави, найважливішими історико-правовими та політичними фактами в житті зарубіжних країн, юридичною термінологією та світовими пам'ятками юридичної культури. Курс "Історія держави і права зарубіжних країн" сприяє також загальному розвитку студентів, розвитку їхньої правосвідомості і формуванню політичної та правової культури майбутніх юристів.

ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

- а) формування політичного і правового мислення у майбутніх юристів;
- б) формування умінь визначати та аналізувати процеси в еволюції держави і права та виявляти основні закономірності розвитку зарубіжних держав на сучасному етапі;
- в) формування умінь визначати та розуміти фактори, які справляють вплив на особливості формування державно-правової системи на різних етапах розвитку людства;
- г) формування системи спеціальних знань з курсу "Історія держави і права зарубіжних країн" на засадах формаційного та цивілізаційного підходів до вивчення предмету;
- д) знайомство з світовими пам'ятками юридичної культури.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Історія держави і права зарубіжних країн вивчається на основі знань, які студенти і слухачі отримали з базової середньої освіти, має структурно-логічні зв'язки з такими навчальними дисциплінами як Історія держави і права України, Теорія держави і права, Конституційне право зарубіжних країн, Історія політичних та правових вчень.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни Історія держави і права зарубіжних країн розраховане на один семестр і два змістові модулі. В першому змістовому модулі розглядаються такі теми, як Держава і право країн Стародавнього Сходу; Держава і право Античної Греції; Держава і права Античного Риму; Становлення феодальної держави і права. Другий змістовий модуль присвячено вивченню держави і права нового часу, а також держава і право новітнього часу.

Основними видами навчальних занять із даної навчальної дисципліни є лекції і семінарські заняття.

Лекція як основна форма проведення навчальних занять, призначається для засвоєння теоретичного матеріалу. Тематика курсу лекцій визначається робочою програмою з кримінально-виконавчого права України.

Семінарські заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти і слухачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою з навчальної дисципліни. Семінарські заняття включають проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів і слухачів, розв’язування завдань з їх обговоренням, розв’язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал.

Самостійна робота планується як форма навчання, що має на меті надати допомогу у вивченні запропонованої літератури, у пошуку відповідей на проблемні питання курсу, оволодіння практичними завданнями курсу.

Форми контролю – поточний, модульний, підсумковий семестровий контролі.

Примітки:

1. Критерії успішності навчання та засоби її діагностики визначаються Положенням про кредитно-модульну систему організації навчального процесу у Запорізькому національному технічному університеті.

2. Інформаційний обсяг дисципліни і конкретні форми проведення навчальних занять та їх об’єм, форми підсумкового контролю визначаються навчальним планом.

3. Тематичний план дисципліни на навчальний рік затверджується кафедрою.

3 ЗМІСТ АУДИТОРНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 1. Держава і право періоду станового суспільства

Тема 1. Вступ. Держава і право країн Стародавнього Сходу)

Всього - 20 годин

Лекція - 4 години

Семінарське заняття - 4 години

Самостійна робота - 12 годин

План семінарського заняття (2 години)

Стародавній Вавилон

1. Виникнення Вавилонської держави. Державний устрій Вавилону.

2. Суспільний лад Вавилону.

3. Реформи Хаммурапі. Закони Хаммурапі

(а) загальна характеристика та значення;

(б) цивільне право;

(в) шлюбно-сімейне право;

(г) кримінальне право.

План семінарського заняття (2 години)

Стародавній Китай

1. Виникнення держави в Китаї. Централізація держави. Центральне і місцеве управління.

2. Суспільний лад Стародавнього Китаю.

3. Реформи Шан Яна.

4. Реформи Ван Мана.

5. Основні риси права Стародавнього Китаю:

(а) джерела права. Конфуціанство і легізм;

(б) кримінальне право;

(в) сімейно-шлюбне право;

(г) цивільне право.

Тематика рефератів

1. Держава інків.

2. Держава майя.

3. Держава ацтеків.

4. Закони Ману як пам'ятка права.

5. Закони Хаммурапі як пам'ятка права.

6. Суспільний лад Стародавнього Вавилону.

7. Кримінальне право за законами Хаммурапі.

8. Цивільне і шлюбно-сімейне право за законами Хаммурапі.

9. Конфуціанство і легізм і їх вплив на розвиток права

Стародавнього Китаю.

10. Кримінальне право Стародавнього Китаю.

11. Державний апарат Стародавнього Китаю.
12. Реформи Шан Яна;
13. Реформи Ван Мана.
14. Середньоасирійські закони.
15. Закони хетів.
16. Цивільне і шлюбно-сімейне право Стародавнього Китаю.
17. Цивілізаційний та формаційний підхід до вивчення історії держави та права зарубіжних країн
18. Періодизація історії держави та права зарубіжних країн.
19. Фактори, що впливають на формування та розвиток держави і права.
20. Теорії походження держави.
21. Поняття і ознаки держави.
22. Типологія держав.
23. Форми суспільного регулювання періоду первіснообщинного ладу. Воєнна демократія.
24. Загальна характеристика держав Стародавнього Сходу.
25. Виникнення єгипетської держави. Етапи розвитку Стародавнього Єгипту.
26. Релігійна реформа Ехнатона.
27. Суспільний лад Стародавнього Єгипту.
28. Державний лад Стародавнього Єгипту.
29. Держави Хараппа та Махенджо-Даро.
30. Суспільний лад Стародавньої Індії.
31. Ідеологія Стародавньої Індії.
32. Державний устрій Стародавньої Індії.
33. Міжнародне право держав Стародавнього Сходу.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Авдеев В. История древнего Востока. – М., 1983.
2. Алиев И. История древнего Востока. – М., 1970.
3. Антология мировой правовой мысли. Т.1. Античность. Восточные цивилизации. – М., 1999.
4. Белявский А. Вавилон легендарный и Вавилон исторический. – М., 1971.
5. Всемирная история. – М., 1957. – Т.1.

6. Герни О.Р. Хетты. – М.,1987.
7. Думан Л.И. Реформы Ван Мана // ВДИ. – 1940. - №1.
8. Жидков О. История государства и права Древнего Востока. – М.,1963.
9. Замаровский В. Тайны хеттов. – М.,1968.
- 10.История государства и права зарубежных стран: рабовладельческое и феодальное государство и право. – М., 1980.
- 11.Крюков М.В. Древние китайцы в эпоху централизации империи. – М.,1983.
- 12.Крюков М.В. Формы социальной организации древних китайцев. – М.,1967.
- 13.Лурье И.М. Очерки Древнеегипетского права XVI-X вв. до н.э.. – Л., 1960.
- 14.Рабовладельческое и феодальное государство и право стран Азии и Африки. – Харьков, 1981.
- 15.Садаев Д.Ч. История Древней Ассирии. – М.,1979.
- 16.Сидихменов В.Я. Китай: общество и традиции. – М.,1990.
- 17.Сидихменов В.Я. Китай: страницы прошлого. – Смоленск, 2000.
- 18.Скрипилев Е. Основные черты Древнего Востока (законы Хаммурапи). – М.,1964.
- 19.Тищик Б. Історія держави і права стародавнього Сходу. – Львів,1999.
- 20.Черниловский З.М. История рабовладельческого государства и права. – М.,1960.

Тема 2. Держава і право країн Античного Світу

Всього - 20 годин

Лекція - 2 години

Семинарське заняття - 6 години

Самостійна робота - 12 годин

План семінарського заняття (2 години)

Стародавні Афіни

1. Грецьке суспільство за даними поем Гомера.
2. Виникнення держави в Афінах у IX-VIII ст. до н. е. Поліс як основна форма організації держави в Греції. Реформи Тезея (сінойкізм). Законодавство Драконта.

3. Реформи Солона та їх значення. Соціально-економічні зміни у грецькому суспільстві у VI ст. до н. е.

4. Реформи Клісфена.

5. Реформи Ефіальта і Перикла.

6. Державний устрій Афінівської республіки (народні збори, рада 500, гелієя, колегія 10 стратегів, архонти, ареопаг).

План семінарського заняття (4 години)

Римське право

1. Основні риси і система римського права

2. Закони XII таблиць. Історичні умови створення.

3. Галузі римського права:

(а) право власності;

(б) зобов'язальне право;

(в) шлюбно-сімейне право;

(г) кримінальне право;

(д) судовий процес.

4. Римське право періоду імперії. Законодавча діяльність імператора. Конституції. Едикти судових магістратів. Сенатконсульти.

5. Діяльність римських юристів.

6. Рецепція римського права. Значення римського права для розвитку правової думки європейських країн.

Тематика рефератів

1. Порівняльна характеристика суспільного і державного устрою Афін та Спарти.

2. Загальне поняття про античні держави. Особливості античної держави і права.

3. Виникнення держави у Греції.

4. Виникнення Афінівської держави. Реформи Тезея. Закони Драконта.

5. Реформи Солона, економічні перетворення і зміни в суспільному устрої.

6. Тиранія Пісістрата та Пісістратидів.

7. Реформи Клісфена і завершення демократичних перетворень.

8. Суспільний і державний устрій Афінівської республіки.

9. Реформи Ефіальта і Перикла.

10. Судова система Афінівського полісу.

11. Виникнення Спартанської держави. Реформи Лікурга.

12. Суспільний і державний устрій Спарти.

13. Суд і судочинство Стародавньої Спарти.
14. Наслідки завоювань Александра Македонського. Поняття еллінізму. Суспільно-політичні зміни доби еллінізму.
15. Грецьке суспільство за даними поем Гомера
16. Система державного виховання в Стародавній Спарті.
17. Міжнародне право держав Античної Греції.
18. Крито-Мікенська цивілізація.
19. Кримінальне право в державах Античної Греції.
20. Правовий статус громадянина в державах Античної Греції.
21. Закони XII таблиць та їх значення в розвитку права Стародавнього Риму.
22. Утворення Римської держави. Періодизація історії Риму.
23. Рим царського періоду.
24. Реформи Сервія Тулія.
25. Державний лад періоду Римської Республіки.
26. Реформи братів Граків. Реформа Марія.
27. Диктатури і тріумвірати.
28. Державний лад періоду принципату.
29. Реформи Діоклетіана. Рим періоду домінанту.
30. Римське право періодів республіки
31. Римське право періоду монархії.
32. Діяльність римських юристів.
33. Суд і судовий процес в Стародавньому Римі.
34. Право власності Стародавнього Риму.
35. Кримінальне право Стародавнього Риму.
36. Зобов'язальне право Стародавнього Риму.
37. Шлюбно-сімейне право Стародавнього Риму.
38. Інституції Гая.
39. Октавіан Август.
40. Римське законодавство про колонів.
41. Реформи Константина.
42. Виникнення і організація перших християнських общин.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Агафонов С.А. Основи римського приватного права. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2006. – 142 с.

2. Андреев Ю. В. Об историзме Гомеровского эпоса // ВДИ. – 1984. - №4.
3. Андреев Ю.В. Раннегреческий полис (гомеровский период). – Л.,1976.
4. Андреев Ю.В. Цари и царская власть в поэмах Гомера // Проблемы отечественной и всеобщей истории. – М.,1975. – Вып.3.
5. Античная Греция. – Т.1. – М.,1983.
6. Антология мировой правовой мысли. Т.1. Античность. Восточные цивилизации. – М., 1999.
7. Блаватская Т.В. Греческое общество второго тысячелетия до новой эры и его культура. – М.,1976.
8. Всемирная история. – М.,1957. – Т.1.
9. Гай. Институции. – М.: БЕК, 1997. – 196 с.
10. Гетьман-Павлова И.В. Римское частое право. – М.: Юристь, 2005. – 352 с.
11. Дождев Д.В. Римское частное право. – М.: Инфра М-Норма, 1997. – 704 с.
12. Жоль К.К. Философия и социология права. – К.: Юринком Интер, 2000. – 480 с.
13. Жураковский Г.Е. Очерки по истории античной педагогики. – М.,1963.
14. История государства и права зарубежных стран: рабовладельческое и феодальное государство и право. – М., 1980.
15. История Древней Греции. – М.,1962.
16. История Древнего Рима. – М.,1971.
17. Катрич В. Государство и право Древнего Рима. – К.,1974.
18. Кечекьян С. Государство и право Древней Греции. – М.,1963.
19. Косарев А. Римское право. – М.,1986.
20. Колобова К.М. Очерки истории Древней Греции. – Л.,1958.
21. Кудинов О.А. Римское право. – М.: Дашков и К., 2005. – 216 с.
22. Маркиш С. Гомер и его поэмы. – М.,1962.
23. Латинская юридическая фразеология / сост. Б.С.Никифоров. – М: Юр. литература, 1974. – 402 с.
24. Макарчук В.С. Основы римского частного права. – К.: Атіка, 2000. – 176 с.
25. Омельченко О.А. Римское право. – М.: Юристь, 2000. – 390 с.

26. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Основи римського приватного права: Курс лекцій. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 272 с.
27. Основы римского частного права / под ред. С.А.Слипченко. – Х.: Эспада, 2004. – 192 с.
28. Памятники римского права. Законы XII таблиц. Институции Гая. Дигесты Юстиниана. – М.: БЕК, 1997. – 628 с.
29. Паршиков А. Организация суда в Афинском государстве // ВДИ. – 1974. - №2.
30. Підопригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 512 с.
31. Покровский И.А. История римского права. – Минск: Харвест, 2002. – 528 с.
32. Пухан И., Поленак-Акиловская М. Римское право. – М.: Зерцало-М, 2003. – 416 с.
33. Савельев В. История римского частного права. – М., 1986.
34. Разумович Н.Н. Политическая и правовая культура: идеи и институты Древней Греции. – М., 1989.
35. Тищик Б. Основы римського приватного права. – Л., 1994.
36. Трофанчук Г.І. Римське приватне право. – К.: Атіка, 2006. – 248 с.
37. Черниловский З.М. История рабовладельческого государства и права. – М., 1960.
38. Черниловский З.М. Римское частное право. Элементарный курс. – М.: Новый юрист, 1997. – 220 с.
39. Шишова И.А. раннее законодательство и становление рабства в Античной Греции. – Л., 1991.
40. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства // К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч. – 2-е изд. – Т.21.

Тема 3. Арабський халіфат. Мусульманське право

Всього - 14 годин

Лекція - 2 години

Семінарське заняття - 2 години

Самостійна робота - 10 годин

План семінарського заняття (2 години)

Мусульманське право

1. Історія виникнення та розвитку мусульманського права. Особливості і риси мусульманського права. Розкол шаріату.

2. Джерела мусульманського права.
3. Правове регулювання сімейних та майнових відносин.
4. Злочини та покарання.
5. Цивільне право.
6. Суд та судовий процес.

Тематика рефератів

1. Історія становлення Арабського халіфату.
2. Історія становлення мусульманського права.
3. Мухаммед.
4. Особливості і риси мусульманського права.
5. Розкол шаріату.
6. Правове регулювання сімейних та майнових відносин за мусульманським правом.
7. Злочини та покарання за мусульманським правом.
8. Цивільне право в шаріаті.
9. Суд та судовий процес за шаріатом.
10. Правління перших чотирьох халіфів та становлення основ мусульманської держави і права
11. Коран як джерело права.
12. Мусульманська і європейська правова культура: порівняльна характеристика.
13. Арабські завоювання.
14. Джерела мусульманського права.
15. Іслам.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Беляев Е. Арабы, ислам и арабский халифат в раннее средневековье. – М., 1965.
2. Ван ден Берг Л.В. Основне начала мусульманского права. – М.: Наталис, 2005. – 240 с.
3. Грюнебаум Густав фон. Классический ислам. – М., 1988.
4. Грюнебаум Густав фон. Основные черты арабско-мусульманской культуры. – М., 1981.
5. Кардави Ш.Ю. Дозволенное и запретное в исламе. – М.: Андалус, 2004. – 336 с.
6. Климович Л.И. Ислам. – М., 1965.

7. Климович Л.И. Книга о Коране: происхождение и мифология. – М.,1988.
8. Коран. – М.,1963.
9. Лубсткий В.І., Борис В.Д. Мусульманське право. – К.: Віл бор, 1997. – 256 с.
10. Мусульманское право: структура и основные институты. – М.: ИГПАИ, 1884. – 145 с.
11. Рабовладельческое и феодальное государство и право стран Азии и Африки. – Харьков, 1981.
12. Сюкияйнен Л. Мусульманское право: вопросы теории и практики. – М.,1984.
13. Филиппс Абу Амина Биляль. Законы жизни мусульман. – М.: УММА, 2002. – 288 с.
14. Шарль Р. Мусульманское право. – М.: иностр. лит-ра,1959. – 142 с.

Тема 4. Держава і право Середньовіччя

Всього - 32 годин

Лекція - 4 години

Семінарське заняття - 10 години

Самостійна робота - 18 годин

План семінарського заняття (4 години)

Франкська держава та Салічна Правда

1. Виникнення Франкської держави. Період Меровінгів. Об'єднання держави майордами.
2. Династія Каролінгів. Військова реформа Карла Марцелла, бенефіції. Імунітетні права.
3. Імперія Карла Великого та її розпад.
4. Система органів влади Франкської держави.
5. Салічна правда як пам'ятка ранньофеодального права: історія виникнення та характеристика.
6. Франкське суспільство за Салічною правдою.
7. Основні галузі права:
 - (а) кримінальне право;
 - (б) цивільне право;
 - (в) шлюбно-сімейне право;
 - (г) судова система.

План семінарського заняття (1 година)

Станово-представницька монархія в Англії

1. Реформи Генріха II Плантагенета (1154-1189 рр.). Становлення станово-представницької монархії в Англії.

2. Велика Хартія Вільностей: історичні умови появи, характеристика, основні положення і значення документу. Іоанн Безземельний.

3. Структура органів влади в епоху станово-представницької монархії в Англії. Особливості станово-представницької монархії в Англії.

План семінарського заняття (1 година)

Новгород та Псков_(XII-XV ст.)

1. Суспільний лад і правове положення різних верств населення Новгороду і Пскову (XII-XV ст.)

2. Державний лад Новгороду.

3. Псковська судна грамота:

(а) загальна характеристика;

(б) цивільне право;

(в) кримінальне право.

План семінарського заняття (2 година)

Станово-представницька монархія в Росії (XV-XVII ст.)

1. Державний лад Росії XV-XVII ст.

2. Суспільний лад Росії XV-XVII ст.

3. Соборне уложення 1649 р:

(а) загальна характеристика;

(б) цивільне право;

(в) кримінальне право

(г) шлюбно-сімейне право;

(д) суд і судовий процес.

План семінарського заняття (2 години)

Європейське феодальне право

1. Основні тенденції розвитку феодального права європейських країн. Звичаєве право. Рецепція римського права.

2. Основні документи епохи середньовіччя:

(а) Варварські правди як джерело права;

(б) Саксонське зеркало;

(в) Кароліна;

(г) Магдебурзьке право;

(д) Великий березневий ордонанс;

- (е) Кутюми Бовезі;
- (є) Землеробський закон;
- (ж) Еклога;
- (з) Законник Стефана Душана;

Тематика рефератів

1. Варварські правди.
2. Салічна правда – пам'ятка ранньофеодального права франків.
3. Особливості розвитку варварських королівств.
4. Велике переселення народів та створення варварських королівств.
5. Поняття і періодизація Середньовіччя. Сутність феодалізму.
6. Суспільний лад Середньовіччя.
7. Еволюція та характеристика феодальної держави.
8. Виникнення Франкської держави. Період Меровінгів..
9. Військова реформа Карла Марцелла.
10. Імунітетні права.
11. Імперія Карла Великого та її розпад.
12. Система органів влади Франкської держави.
13. Салічна правда як пам'ятка ранньофеодального права: історія виникнення та характеристика.
14. Франкське суспільство за Салічною правдою.
15. Кримінальне право франків.
16. Цивільне право франків.
17. Шлюбно-сімейне право франків.
18. Суд и судовий процес за Салічною правдою.
19. Карл Великий.
20. Ліквідація Західної римської імперії.
21. Суспільно-політичний устрій англосаксонських королівств.
22. Норманське завоювання та його вплив на формування суспільно-державного устрою Англії.
23. Велика Хартія Вільностей та її історична роль.
24. Структура органів влади в епоху станово-представницької монархії в Англії.
25. Особливості станово-представницької монархії в Англії.
26. Реформи Генріха II Плантагенета (1154-1189 рр.).
27. Створення англійського парламенту.
28. Суспільний лад і правове положення різних верств населення Новгороду і Пскову (XII-XV ст.)

29. Державний лад Новгороду.
30. Державний лад Пскову.
31. Джерела права Новгородської республіки.
32. Псковська судна грамота.
33. Цивільне право за Псковською судною грамотою.
34. Кримінальне право за Псковською судною грамотою.
35. Судовий процес за Псковською судною грамотою.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Алексеев Ю.Г. Псковская судная грамота и ее врем. – М., 1980.
2. Антология мировой правовой мысли. Т.2. Европа V-XVII вв. – М.: Мысль, 1999. – 830 с.
3. Виноградов П. Исследования по социальной истории Англии в средние века. – М., 1987.
4. Джеджула К. Історія Франції. – К., 1954.
5. Гутнова Е. Возникновение английского парламента. – М., 1959.
6. Исаев И. История государства и права России. – М., 2006.
7. История крестьянства в Европе. – Т.1. – М., 1969.
8. История средних веков. – М., 1980.
9. Історія держави і права зарубіжних країн. Середні віки та ранній новий час / Б.Й. Тищик. – Львів, 2006. – 696 с.
10. Корсунский А. Возникновение феодальных отношений в Западной Европе. – М., 1968-1973.
11. Корсунский А. Образование раннефеодального государства в Западной Европе. – М., 1963.
12. Лебек Стефан. Происхождение франков. – Л., 1993.
13. Ливанцев К.Е. История государства и права средних веков. – СПб., 2003.
14. Мартысевич И.Д. псковская судная грамота. – М.: МГУ, 1951. – 208 с.
15. Момотов В.В. Формирование русского средневекового права в IX-XIV вв.. – М.: Зерцало, 2003. – 416 с..
16. Неусыхин А. Проблемы европейского феодализма. – М., 1974.

17. Покровский С. Салическая правда и ее сходство с Русской правдой // Советское государство. – 1936. – №5.
18. Савело К. Раннефеодалная Англия. – М., 1977.
19. Страхов Н. Государство и право феодальной Англии. – Харьков, 1964.
20. Сказкин С.Д. Очерки истории западноевропейского крестьянства в средние века. – М., 1968.
21. Соколова А. Варварские правды – Чита, 1969.
22. Черниловский З.М. История феодального государства и права. – М., 1959. – 354 с.
23. Штокмар В.В. История Англии в средние века. – Л., 1973.
24. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства // К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч. – 2-е изд. – Т.21.

Тема 5. Абсолютна монархія в державах Європи

Всього - 12 годин

Лекція - 4 години

Семінарське заняття -

Самостійна робота - 8 годин

Тематика рефератів

1. Особливості абсолютної монархії в Німеччині.
2. Особливості абсолютної монархії в Іспанії.
3. Реформи Петра I в сфері державного управління.
4. Розквіт російського абсолютизму часів Катерини II.
5. Особливості абсолютної монархії в Англії.
6. Особливості абсолютної монархії у Франції.
7. Особливості абсолютної монархії в Австрії.
8. Поняття і загальна характеристика абсолютної монархії в Європі.
9. Особливості розвитку права і абсолютних монархій Європи.
10. Людовик XIV.
11. Петро I.
12. Катерина II.
13. Великі географічні відкриття і їх вплив на розвиток Європейських держав.
14. Становлення Британської колоніальної імперії.
15. Становлення Французької колоніальної імперії.
16. Вплив колоній на розвиток метрополій.

17. Колонізація Америки: етапи, напрямки, особливості.
18. Єлизавета Тюдор.
19. Завоювання Англією Ірландії та Шотландії.
20. Особливості абсолютної монархії в Італії.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Германская история в новое и новейшее время. – М., 1970.
2. Ерофеев Н. Империя создавалась так... Английский колониализм в XVIII в. – М., 1964.
3. Ливанцев Г. История буржуазного государства и права. – М., 1986.
4. Люблинская А. Французский абсолютизм первой трети XVII в. – М.-Л., 1965.
5. История буржуазного государства и права / З.М.Черниловского. – М.: Высшая школа, 1964. – 495 с.
6. Історія держави і права зарубіжних країн. Середні віки та ранній новий час / Б.Й. Тищик. – Львів, 2006. – 696 с.
7. Сборник документов по истории нового времени стран Европы и Америки. – М., 1990.
8. Титов Ю. Проблемы истории абсолютизма. – М., 1983.
9. Тищик Б. Історія держави і права Німеччини. – Л., 1973.
10. Фостер У. Очерк политической истории Америки. – М., 1965.

Змістовий модуль 2. Держава і право нового і новітнього часу

Тема 6. Буржуазні революції XVII-XVIII ст.

Всього - 22 години

Лекція – 4 години

Семінарське заняття - 6 годин

Самостійна робота - 12 годин

План семінарського заняття (2 години)

Англійська буржуазна революція

1. Передумови, періодизація та рушійні сили АБР.
2. Етапи АБР:

(а) конституційно-монархічний період. Велика ремонстрація;

- (б) громадянські війни. Індепендентська республіка;
- (в) протекторат Кромвеля. «Знаряддя управління»;
- (г) реставрація монархії; Бредська декларація. Habeas corpus act;
- (д) славна революція. Білль про права.

3. Результати АБР.

План семінарського заняття (2 години)

Нормативно-правові акти США XVIII-XIX ст.

1. Декларація незалежності США.
2. Статті конфедерації та вічного союзу, 1777 р.
3. Конституція США 1787 р.
4. Біль про права 1789 р.
5. Законодавство про скасування рабства та расової дискримінації другої половини XIX ст.

План семінарського заняття (2 години)

Нормативно-правові акти Великої французької революції

1. Декларація прав людини і громадянина 1789 р., та її історичне значення. Законодавство Установчих зборів 1789-1790 рр.
2. Конституція Франції 1791 р.
3. Законодавство про ліквідацію монархії та установа республіки 1792 р.
4. Законодавство періоду якобінської диктатури. Конституція 1793 р.
5. Конституція III року (1795 р.)
6. Конституція VIII року (1799 р.).
7. Органічний сенатус-консульт 1804 р. Відновлення імперії.

Тематика рефератів

1. Ідеологічні течії Англійської буржуазної революції. Релігійне питання.
2. Правові документи періоду Англійської буржуазної революції.
3. Правове оформлення конституційної монархії в Англії.
4. Реформація в Англії.
5. Олівер Кромвель.
6. Громадянські війни періоду АРБ.
7. Білль про права.
8. Протекторат Кромвеля.
9. Законодавство США XIX ст. Доповнення до Конституції.
10. Конституція США та її історичне значення.

11. Особливості соціально-економічного і політичного розвитку північноамериканських колоній XVII-XVIII ст.
12. Томас Джефферсон.
13. Джеймс Медісон.
14. Джордж Вашингтон.
15. Причини та передумови війни за незалежність США.
16. Декларація незалежності США.
17. Статті конфедерації та вічного союзу, 1777 р.
18. Законодавство про скасування рабства та расової дискримінації другої половини XIX ст.
19. Громадянська війна в США.
20. Формування і розвиток партійно-політичної системи США XIX ст.
21. Система органів влади США.
22. Політика стосовно індіанського населення в США XVIII-XIX ст.
23. Формування території США XIX ст.
24. Зовнішня політика США XIX ст. Доктрина Монро.
25. Якобінська диктатура.
26. Термідоріанський переворот. Консульство.
27. Проголошення імперії.
28. Зовнішні завоювання Франції початку XIX ст.
29. Наполеон.
30. Робесп'єр.
31. Ідеологія французького просвітництва XVIII ст.
32. Декларація прав людини і громадянина 1789 р., та її історичне значення.
33. Законодавство Установчих зборів 1789-1790 рр.
34. Конституція Франції 1791 р.
35. Проголошення республіки у Франції 1792 р.
36. Законодавство періоду якобінської диктатури. Конституція 1793 р.
37. Конституція VIII року (1799 р.).
38. Вітчизняна війна 1812 р.
39. Віденський конгрес.
40. Цивільний кодекс Наполеона.
41. Кримінальний кодекс Наполеона.
42. Торговельний кодекс Наполеона.

43. Загальна характеристика буржуазного права.
44. Англосаксонська правова сім'я.
45. Романо-німецька правова сім'я.
46. Зовнішня політика Франції наприкінці XVIII ст.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Антология мировой правовой мысли. Т.3. Европа и Америка (XVII-XX вв.). – М.: Мысль, 1999. – 830 с.
2. Барг М. Великая Английская революция в портретах ее деятелей. – М., 1991.
3. Барг М.А. Карл I Стюарт: суд и казнь // Новая и новейшая история. – 1970. – №6.
4. Барг М.А. Кромвель и его время. – М., 1960.
5. Беляева Г., Ливанцев К. История государства и права зарубежных стран. Государство и право Англии (1640-1971). – Л., 1976.
6. Бельсон Я., Ливанцев К. История государства и права США. – Л., 1982.
7. Бойченко Г. Конституция Соединенных Штатов Америки. – М., 1959.
8. Война за независимость и образование США. – М., 1976.
9. Вопросы государства и права во Французской буржуазной революции XVIII века. – М., 1940.
10. Джефферсон Т. Автобиография. Заметки о штате Виргиния. – Л., 1990.
11. Дмитриевский Н. Законодательство английской революции, 1640-1660. – М.-Л., 1946.
12. Дубровин Ю. Государственно-правовое развитие США в период гражданской войны и реконструкции Юга. – М., 1973.
13. История буржуазного государства и права / З.М.Черниловского. – М.: Высшая школа, 1964. – 495 с.
14. Конституции законодательные акты буржуазных государств XVII-XX вв. – М., 1957.
15. Ливанцев Г. История буржуазного государства и права. – М., 1986.
16. Манькин А. История двухпартийной системы США. – М., 1981.

17. Манфред А. Великая французская революция. – М., 1983.
18. Павлова Т.А. Оливер Кромвель: человек и политик // Новая и новейшая история. – 1971. – №1.
19. Сапрыкин Ю.Н. Ирландский вопрос XVII в. – М., 1967.
20. Слезкин Л.Ю. У истоков американской истории. – М., 1980.
21. Согрин В.В. Идеиные течения в американской революции. – М., 1980.
22. Согрин В.В. Права человека в США: декларации действительность. – М., 1987.
23. Туган-Барановский Д. У истоков бонапартизма. Происхождение режима Наполеона. – Саратов, 1989.
24. Фостер У. Очерк политической истории Америки. – М., 1965.
25. Французский гражданский кодекс 1804 г. – М., 1941.

Тема 7. Розвиток буржуазної держави і права Європи ХІХ ст.

Всього - 12 годин

Лекція - 2 години

Семінарське заняття - 2 години

Самостійна робота - 8 годин

План семінарського заняття (2 години)

Революції 1848-1849 рр. в Європі

1. Причини і рушійні сили революцій 1848-1849 рр. в Європі.
2. Революція у Франції та встановлення ІІ республіки. Бонапартиський переворот 1851 р. та ІІ імперія.
3. Революція в Германії. Демократичні перетворення. Франкфуртський парламент. Імперська конституція.
4. Революція в Італії. Реформи та встановлення республіки.
5. Революція в Австрії. Реформи та прийняття нової конституції.
6. Підсумки і значення революцій 1848-1849 рр. в Європі.
7. Революція у Франції 1871 р. Паризька комуна 1871 р. та її законодавство.

Тематика рефератів

1. Кодекси Наполеона як пам'ятка права.
2. Буржуазне право.
3. Англосаксонська правова сім'я.
4. Романо-германська правова сім'я.
5. Законодавство Паризької комуни.

6. Революція у Франції 1871 р.
7. Революція 1848 р. в Німеччині.
8. Революція 1848 р. в Австрії.
9. Конституція Австро-Угорщини 1867 р.
10. Революція 1848 р. у Франції.
11. Революція 1848 р. в Італії.
12. Об'єднання Німеччини XIX ст.
13. Бісмарк.
14. Об'єднання Італії XIX ст.
15. Германське цивільне уложення (1900 р.) як пам'ятка права.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Антологія мирової правової думки. Т.3. Європа і Америка (XVII-XX вв.). – М.: Мысль, 1999. – 830 с.
2. Джеджула К. Історія Франції. – К., 1954.
3. Конституції законодавчі акти буржуазних держав XVII-XX вв. – М., 1957.
4. Ливанцев Г. Історія буржуазної держави і права. – М., 1986.
5. Історія буржуазної держави і права / 3.М.Черниловського. – М.: Высшая школа, 1964. – 495 с.
6. Бажанов А. Органи юстиції Паризької коммуну. – К., 1971.
7. Державство і право Паризької коммуну. – К., 1971.
8. Протоколи засідань Паризької коммуну. 1871 г. – М., 1959.
9. Савельєв В. Германське громадянське уложення. – М., 1983.
10. Збірник документів по історії нового часу країн Європи і Америки. – М., 1990.
11. Тищик Б. Історія держави і права Німеччини. – Л., 1973.

Тема 8. Розвиток держави і права країн Європи і Америки в період між світовими війнами.

Всього - 18 годин

Лекція - 4 години

Семинарське заняття - 4 години

Самостійна робота - 10 годин

План семінарського заняття (2 година)

США. Новий курс Рузвельта

1. США в 20-ї рр.
2. Світова економічна криза 1929-1932 рр.
3. Новий курс Рузвельта.
4. Наслідки Нового курсу.

План семінарського заняття (2 година)

Франція (1919-1939 рр.)

1. Франція після Першої світової війни. III Республіка у Франції.
2. Світова економічна криза та Народний Фронт.
3. Режим ліберальної демократії: поняття і загальна характеристика.

Тематика рефератів

1. Ліга Націй.
2. Форма держави та правова система США.
3. Поправки до Конституції США новітнього періоду.
4. Судова система США.
5. Партиїно-політична система США.
6. Світова економічна криза в США.
7. Новий курс Рузвельта. Надзвичайне банківське законодавство та повноваження президента в економічній сфері.
8. Соціальне законодавство Ф.Рузвельта. Закон Вагнера. Закон Тафті-Харлі 1947 р.
9. Формування Версальсько-Вашингтонської системи світового порядку.
10. Ліга націй – перша світова міжнародна організація.
11. Мандатна система розподілу колоній.
12. Формування тоталітарних режимів XX ст. Порівняльна характеристика комунізму та фашизму.
13. Німецький нацизм та італійський фашизм.
14. Трансформація державно-бюрократичного апарату Німеччини періоду гітлерівської диктатури.
15. Народний фронт та французький шлях виходу з світової економічної кризи.
16. Мексиканська революція 1910-1917 рр. та демократичний рух у Латинській Америці.
17. ООН.

18. Державний устрій Німеччини за Веймарською конституцією.
19. “Новий курс” Рузвельта та його наслідки для державного розвитку США.
20. Правління Народного фронту у Франції та його наслідки для державного розвитку Франції.
21. Державний апарат Німеччини часів гітлерівської диктатури.
22. Тоталітаризм. Фашизм як форма тоталітаризму.
23. НСДАП.
24. Прихід А. Гітлера до влади.
25. Вплив світової економічної кризи на міжнародні відносини.
26. Зовнішня політика Німеччини в 30-ті роки.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Бельсон Я., Ливанцев К. История государства и права США. – Л., 1982.
2. Бессонов Б.Н. Фашизм: идеология и политика. – М., 1985.
3. Борисов Ю.В. Новейшая история Франции. 1917-1964. – М., 1966.
4. Галкин А. Германский фашизм. – М., 1989.
5. Германская история в новое и новейшее время. – М., 1970.
6. Дравкин Я.С. Становление Веймарской республики. – М., 1970.
7. Егоров Ю.В. Народный фронт во Франции. – М., 1987.
8. История фашизма в Западной Европе. – М., 1978.
9. Кравченко Е.А. Народный фронт во Франции. – М., 1972.
10. Лисовский Ю.П. Италия: от фашизма к демократии. – М., 1990.
11. Розанов Г. Германия под властью фашизма. – М., 1961.
12. Руге В. Как Гитлер пришел к власти: германский фашизм и монополии. – М., 1985.
13. Руге В. Германия в 1917-1933 гг. – М., 1974
14. Фостер У. Очерк политической истории Америки. – М., 1965.
15. Ширер У. Взлет и падение третьего рейха. – М., 1991.

Тема 9. Державно-правовий розвиток країн світу після II світової війни

Всього - 18 годин

Лекція -

Семінарське заняття - 6 годин

Самостійна робота - 12 годин

План семінарського заняття (2 години)

Ліквідація колоніальних імперій і створення незалежних держав

1. Причини оформлення колоніальної системи. Колонія і метрополія. Значення колонізації для соціально-економічного розвитку європейських держав та народів Азії, Африки та Америки. Етапи становлення колоніальної системи.

2. Вирішення колоніального питання на Паризькій мирній конференції.

3. Етапи і особливості розпаду Британської колоніальної імперії. Вестмінстерський статут 1931 р. Правове становище Ірландії. Проблема Ольстера.

4. Створення Французького союзу 1946 р. Етапи і особливості розпаду Французької колоніальної імперії.

5. Утворення незалежних держав в Азії та Африці. Тенденції розвитку незалежних держав Азії та Африки другої половини ХХ ст.

План семінарського заняття (2 години)

Німеччина (друга половина ХХ ст.)

1. Наслідки II світової війни для Німеччини. Окупаційний режим.

2. Створення ФРН та НДР.

3. Формування партійно-політичного механізму ФРН. Конституція 1949 р.

4. Німецьке економічне диво. План Маршала.

5. Об'єднання ФРН та НДР 1990 р.

План семінарського заняття (2 години)

Франція (друга половина ХХ ст.)

1. Конституція 1946 р. IV Республіка у Франції.

2. Конституція 1958 р.: Структура влади.

3. V Республіка у Франції.

4. Розпад Французької колоніальної імперії.

5. Шарль де Голль.

Тематика рефератів

1. Британська колоніальна імперія: виникнення та основні етапи розвитку.

2. Французька колоніальна імперія: виникнення та основні етапи розвитку.
3. Колоніальне питання у Першій світовій війні та його вирішення на Паризькій мирній конференції.
4. Розпад колоніальної системи після Другої світової війни.
5. Ірландія. Проблема Ольстера.
6. Формування світової колоніальної системи.
7. Завоювання Англією Ірландії, “Статут про устрій Ірландії”, акт про унію Ірландії з Англією.
8. Розпад британської імперії та Вестмінстерський статут 1931 р.
9. Проблема Ольстера.
10. Британський союз на сучасному етапі.
11. Політична система сучасної Німеччини.
12. Політична система сучасної Великобританії.
13. Політична система сучасних США.
14. Тенденції державно-політичного розвитку країн Латинської Америки у ХХ ст.
15. Законодавство проти расової дискримінації в США 60-х років.
16. Соціальні реформи Л.Джонсона.
17. Законодавство проти расової дискримінації.
18. США в сучасних умовах.
19. ІV Республіка у Франції.
20. V Республіка у Франції.
21. Політична система сучасної Японії.
22. Політична система сучасної Італії.
23. „Холодна війна”.
24. Діяльність Нюрнберзького та Токійського трибуналів.
25. Проблема об’єднання Німеччини: причини, юридичне оформлення та наслідки.
26. Китайська Народна Республіка: утворення і основні тенденції розвитку держави і права.
27. Зміни політичного курсу Китаю на сучасному етапі.
28. Суспільно-політичний устрій Китайської Народної Республіки.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).

2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Борисов Ю.В. Новейшая история Франции. 1917-1964. – М.,1966.
2. Бродський Р., Енольський З. Нова історія країн Азії та Африки. – К.,1979.
3. Гарнер Д. Великобритания: центральное и местное управление. – М.,1984.
4. Германская история в новое и новейшее время. – М.,1970.
5. Голлан Дж. Политическая система Великобритании. – М.,1955.
6. Государство и право стран Азии и Африки. – Харьков, 1981.
7. Джеджула К. Історія Франції. – К., 1954.
8. Ерофеев Н. Империя создавалась так... Английский колониализм в XVIII в. – М.,1964.
9. Парфенов И. Колониальная экспансия Великобритании в последней трети XIX в. – М.,1991.

Тема 10. Євроінтеграція. Створення і розвиток Європейського Союзу.

Всього - 12 годин

Лекція - 2 години

Семінарське заняття - 2 години

Самостійна робота - 8 годин

План семінарського заняття (2 години)

Створення і розвиток Європейського Союзу.

1. Причини і передумови євроінтеграції.
2. Етапи євроінтеграції. Створення ЄС.
3. Система управління ЄС.
4. Етапи розширення ЄС.
5. Тенденції розвитку та основні риси права ЄС.
6. Проблеми співпраці Україна – ЄС на сучасному етапі.

Тематика рефератів

1. Європейська інтеграція: історія та основні тенденції розвитку на сучасному етапі.
2. Європейський Союз: система управління.
3. Право Європейського союзу.
4. Установчі документи ЄС.

5. Компетенція і сфера правового регулювання ЄС.
6. Принципи права ЄС.
7. Джерела права ЄС.
8. Конституція ЄС.
9. Європейський парламент.
10. Рада ЄС.
11. Європейська комісія.
12. Структура судової системи ЄС
13. Європейський суд з прав людини.
14. Поняття і джерела європейського права в галузі прав людини
15. Зміст та значення громадянства ЄС.
16. Шенгенська угода та інші джерела візової політики ЄС.

Завдання до самостійної роботи

1. Скласти словник юридичних термінів (30 позицій).
2. Скласти 20 тестових завдань по темі.

Рекомендована література

1. Дейвис К. Право Европейского Союза. – К.: Знання, 2005.
2. Документы Европейского Союза. – М., 1994-1999. – Т.1-5.
3. Европейский Союз. Путеводитель. – М.: Интердиалект+, 2003.
4. Европейский суд по правам человека: избранные решения. – М.: Норма, 2000.
5. Капустин А.Я. Европейский Союз: интеграция и право. – М., 2000.
6. Основы права Европейского Союза. – М.: Белые альвы, 1997.
7. Основы права Европейского Союза: схемы и комментарии. – М.: Инфра-М, 2002.
8. Право Европейского союза. – М.: Юристь, 2002.
9. Право Европейского Союза в вопросах и ответах / Под ред. С.Ю. Кашкина. – М.: Проспект, 2005.
10. Право Европейского Союза: документы и комментарии. – М.: Терра, 1999.
11. Россия и Европейский Союз: документы и материалы. – М.: Юридическая литература, 2003.
12. Топорнин Б.Н. Европейское право. – М.: Юристь, 1998.
13. Хартия Европейского Союза об основных правах: комментарий. – М.: Юриспруденция, 2001.

14.Хартли Т. Основы права Европейского сообщества. Введение в конституционное и административное право Европейского сообщества. – М.: ЮНИТИ, 1998.

15.Энтин Л.М. Европейское право. – М.: Норма, 2003.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет, завдання курсу історії держави і права зарубіжних країн. Методологічні підходи до вивчення історії держави і права зарубіжних країн.

2. Форми соціального управління часів первіснообщинного ладу.

3. Фактори формування і розвитку держави.

4. Теорії походження держави.

5. Загальна характеристика держав Стародавнього Сходу.

6. Закони Хаммурапі як джерело права Стародавнього Вавилону.

7. Суспільний лад Вавилону.

8. Держави Хараппа та Махенджо-Даро. Арійське завоювання Індії та його значення.

9. Суспільний розвиток стародавньої Індії. Закони Ману.

10.Державний устрій Стародавньої Індії.

11.Державний устрій Єгипту періоду Нового царства. Релігійна реформа Ехнатона.

12.Створення централізованої держави у Китаї. Реформи Шан Яна. Державний лад Стародавнього Китаю.

13. Джерела і особливості права Стародавнього Китаю. Конфуціанство і легізм.

14.Суспільно-політичний лад греків за поемами Гомера.

15.Суспільний і державний устрій Афінівської республіки.

16.Суспільний і державний устрій Спарти.

17.Реформи Солона, Клісфена та Перікла. Їх вплив на соціально-політичний розвиток Афін.

18.Суспільний та державний лад Риму в царський період. Реформи Сервія Тулія.

19.Державний лад Риму періоду Республіки.

20.Державний лад Риму періоду принципату.

21.Державний лад Риму періоду доміанату.

22.Закони XII таблиць як пам'ятка права Стародавнього Риму.

23. Право Римської імперії. Джерела права.
24. Діяльність римських юристів.
25. Основні риси римського права, його значення для розвитку правової думки європейських країн.
26. Поняття “Середньовіччя” та загальна характеристика розвитку держави і права в цей період.
27. Станове суспільство періоду Середньовіччя. Поняття “феодалізму”.
28. Державний і суспільний устрій франків.
29. Салічна Правда як джерело права франків.
30. Велике переселення народів та формування варварських держав в Європі.
31. Особливості суспільно-політичного розвитку Східної Римської Імперії.
32. Реформи Юстиніана. Кодифікація права.
33. Утворення Арабського халіфату. Державний і суспільний лад халіфату.
34. Загальна характеристика і джерела мусульманського права.
35. Поняття та особливості сенйоріальної монархії.
36. Поняття про станovo-представницьку монархію та етапи її формування.
37. Реформи Генріха II Плантагенета. Станovo-представницька монархія в Англії. Створення англійського парламенту.
38. Велика Хартія Вільностей, 1215 р.
39. Формування станovo-представницької монархії у Франції. Реформи Людовика IX та Філіпа IV Красивого.
40. Загальна характеристика державного ладу Новгороду і Пскова.
41. Псковська судна грамота.
42. Соборне уложення 1497 р.
43. Суспільний та державний лад Росії часів станovo-представницької монархії, XV-XVII ст.
44. Основні тенденції розвитку феодального права європейських країн. Рецепція римського права.
45. Саксонське зерцало.
46. Кароліна.
47. Зміни в системі державних органів влади періоду абсолютних монархій. Особливості абсолютних монархій у європейських країнах.

48. Абсолютна монархія в Англії.
49. Абсолютна монархія у Франції.
50. Формування абсолютної монархії в Росії. Реформи Петра I.
51. Органи управління в Росії в епоху абсолютизму.
52. Причини, рушійні сили, основні етапи Англійської буржуазної революції.
53. Конституційно-монархічний період Англійської буржуазної революції. Велика демонстрація.
54. Протекторат О. Кромвеля. «Знаряддя управління».
55. Реставрація монархії в Англії. Бредська декларація. Habeas corpus act.
56. Славна революція в Англії. Білль про права.
57. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку Північно-Американських колоній.
58. Війна за незалежність та утворення США. Декларація незалежності США.
59. Статті конфедерації та вічного союзу, 1781 р.
60. Конституція США. Державний лад США.
61. Білль про права 1789 р. Законодавство про скасування рабства та расової дискримінації у США у другій половині XIX ст.
62. Причини, рушійні сили, етапи Великої французької революції. Декларація прав людини і громадянина, 1789 р.
63. Конституція Франції 1791 р.
64. Якобінська диктатура. Конституція 1793 р.
65. Конституції Франції 1795 та 1799 рр.: порівняльна характеристика.
66. Кодекси Наполеона як пам'ятка права.
67. Поняття і загальна характеристика буржуазного права.
68. Причини, рушійні сили, особливості революцій 1848-1849 рр. в країнах Європи.
69. Революція 1848-1851 рр. у Франції. Революція 1848-1849 рр. у Австрії.
70. Революції 1848-1849 рр. у Німеччині та Італії.
71. Паризька комуна 1871 р. Законодавство паризької комуни.
72. Утворення і значення Ліги націй.
73. Версальський договір з Німеччиною: положення та значення.
74. Вашингтонська конференція після I світової війни та її договори.

- 75.Новий курс Ф.Рузвельта: економічні реформи.
- 76.Новий курс Ф.Рузвельта: соціальні реформи.
- 77.Народний фронт у Франції.
- 78.Поняття та ознаки режиму ліберальної демократії.
- 79.Державний устрій Німеччини за Веймарською конституцією
- 80.Поняття та ознаки тоталітаризму.
- 81.Фашизм як форма тоталітаризму.
- 82.НСДАП. Прихід А.Гітлера до влади.
- 83.Трансформація державної системи Німеччини періоду гітлерівської диктатури.
- 84.Наслідки Другої світової війни.
- 85.Розпад Французької колоніальної імперії. Утворення Французького союзу 1946 р.
- 86.Етапи розпаду Британської колоніальної імперії. Вестмінстерський статут 1931 р. Правове становище Ірландії. Проблема Ольстера.
- 87.Конституція IV Республіки у Франції.
- 88.Конституція V Республіки у Франції.
- 89.Законодавство США проти расової дискримінації в 60-і рр. XX ст.
- 90.Наслідки II світової війни для Німеччини. Окупаційний режим. Створення ФРН та НДР.
- 91.Конституція ФРН 1949 р. Державний лад ФРН.
- 92.Революції 1989-1990 рр. в Польщі, Угорщині.
- 93.Революції 1989-1990 рр. в Болгарії та Чехословаччині.
- 94.Об'єднання Німеччини.
95. Причини та етапи європейської інтеграції.
- 96.Система управління ЄС.
- 97.Етапи розширення ЄС. Проблеми співпраці Україна - ЄС на сучасному етапі.
- 98.Утворення незалежних держав після розпаду СРСР.
- 99.Виникнення, характеристика і перспективи СНД.

4 СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВСІХ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бібліотека ЗНТУ

1. История государства и права зарубежных стран / Жидкова, Крашенниковой: в 2 т. – М., 1999.
2. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія. – К., 1999.
3. Марчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн. – К., 2006.
4. Федоров К.І. Історія держави і права зарубіжних країн. – К., 1994.
5. Хома Н.М. Історія держави і права зарубіжних країн. – Львів, 2007.
6. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія. – К., 1995.
7. Шостенко І.І. Історія держави і права зарубіжних країн..– К., 2003.

Інші бібліотеки

1. Борисевич М.М. История государства и права зарубежных стран. – М.: Юриспруденция, 2001. – 345 с.
2. Бостан Л.М. Історія держави і права зарубіжних країн: станово-класове суспільство. – Запоріжжя: Просвіта, 2003. – 369 с.
3. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. – Запоріжжя, 2005.
4. Всеобщая история государства и права / К.И.Батыр. – М.: Былина, 2000.– 495 с.
5. Глазова Е.В. История государства и права зарубежных стран. – СПб.: Питер, 2005. – 192 с.
6. Глиняный В.П. История государства и права зарубежных стран. – Харьков, 2003. – 832 с.
7. Графский В.Г. Всеобщая история государства и права. – М.: Норма, 2005. – 738 с.
8. Ильинский Н.И. История государства и права зарубежных стран. – М., 2006. – 625 с.
9. История государства и права зарубежных стран / К.И. Батыра. – М.: Проспект, 2006. – 496 с.
10. История государства и права: Хронология. – М.: Инфра-М, 1996. – 188 с.
11. Історія держави і права зарубіжних країн / О.М. Джужа. – К.: Атіка, 2006. – 256 с.

12. Косарев А.И. История государства и права зарубежных стран. – М.: Норма, 2003. – 454 с.
13. Крестовская Н.Н. История государства и права зарубежных стран: практикум. – Харьков: Одиссей, 2002. – 607 с.
14. Макарчик В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн. – К.: Атіка, 2006. – 680 с.
15. Мудрак І.Д. Історія держави і права зарубіжних країн. – Ірпінь: АДПС, 2002.
16. Мухаев Р.Т. История государства и права зарубежных стран. – М.: ЮНИТИ, 2005. – 858 с.
17. Омельченко О.А. Всеобщая история государства и права. – М.: Эксмо, 2006. – 575 с.
18. Прудников М.Н. История государства и права зарубежных стран. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 384 с.
19. Сажина В.В. История государства и права зарубежных стран. – Минск: книжный дом, 2005. – 288 с.
20. Севастьянов А.В. История государства и права зарубежных стран. – М.: Проспект, 2006. – 144 с.
21. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн. – К.: Ін Юре, 2003. – 584 с.
22. Тагунов Д.Е. Всеобщая история государства и права. – Минск: Книжный дом, 2005. – 388 с.
23. Тинт Ю.С. История государства и права зарубежных стран. – М.: РИОР, 2004. – 112 с.
24. Томсинов В.А. История государства и права зарубежных стран (Древность и средние века). – М.: Зерцало, 2005. – 120 с.
25. Трофанчук Г.І. Історія держави і права зарубіжних країн. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 400 с.
26. Хома Н.М. Історія держави і права зарубіжних країн. – Львів: Новий світ, 2005. – 480 с.
27. Хрестоматия по всеобщей истории государства и права: в 2 т. – М.: Юристь, 2006.
28. Хрестоматия по истории государства и права зарубежных стран: в 2 т.. – М.: Норма, 2003.
29. Черниловский З.М. Всеобщая история государства и права. – М.: Юристь, 2002. – 576 с.